

# DUHOVNO ŽIVLJENJE

96

Družinski  
tednik za  
slovenske  
izseljence



**LA VIDA ESPIRITUAL**

Revista Semanal

**A VIDA ESPIRITUAL**

Revista Semanal

**THE SPIRITUAL LIFE**

Weekly Review

LETO III AÑO  
KNJIGA V. LIBRO

BUENOS AIRES  
20 — VII. — 1935

## DUHOVNO ŽIVLJENJE

slovenska izseljenska splošno prosvetna tedenska družinska revija si je osvojila kot vodilo tale načela:

Izbrana vsebina stalne vrednosti — številni in najboljši sodelavci — pesmi in povesti — poljudno znanstveni sestavki — socijalne razprave — življenje slovenskih izseljencev — slavospevi lepote slovenske zemlje — opisi tujih ljudi in navad in dežel — vse kar spada v skrivnostno duhovno kraljestvo lepega, dobrega in resničnega — edina redna tedenska slovenska dopisna šola Naš mladi rod — Ženski vestnik — službeni vestnik Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko — mnogo slik — fin papir — nizka cena — letno okrog 1.500 strani.

Ustanovitelj in glavni urednik: Josip Kastelic.

Urednik SLUŽBENEGA VESTNIKA Slovenske katoliške misije za Južno Ameriko: Vsakokratni odgovorni izseljenski duhovnik.

Urednica ŽENSKEGA VESTNIKA: Marija Vodopivčeva, Rosario.

Urednica NAŠEGA MLADEGA RODU: Krista Hafnerjeva, učiteljica, Jesenice na Gorenjskem, Jugoslavija.

Naročnina znaša: a) Za republiko Argentino in vse ameriške dežele, vključeno Severoameriške Združene države in Kanačo, letno \$ 5.— m/n (arg. pap. pesov), milreis 20.—, severoameriških \$ 1.50, urugvajskih pap \$ 3.50, čilenskih \$ 35.—. — b) Za evropske in vse ostale države: letno \$ 6.— (šest argentinskih pesov v papirju), ali Din 70.—, francoskih frankov 25.—, Lir 20.—, mark 4.50, holandskih gold. 2.50, šilingov 10.—, šterling 0.35, belgijskih frankov 35.—.

Naročnino je najboljšje nakazati naravnost upravi (glej spodnji naslov) bodisi v priporočenem pismu, bodisi potem bančnega čeka "sobre Buenos Aires", bodisi s poštним, girom, bodisi našemu pooblaščenцу g. Mirku Peljhanu proti službenemu potrdilu, bodisi na katerega izmed načinov, kakor jih spodaj navajamo, vedno s pripombo: za Duhovno življenje (La Vida Espiritual).

Buenos Aires — Banco Germánico, Av. L. N. Alem 150. — Banco Holandés, Bmé. Mitre 234. Kdor ima hranilno vlogo pri kateri izmed teh dveh bank, mu ni treba pošiljati denarja, temveč lahko piše banki, naj nam ona izplača naročnino kar iz njegove hranilne vloge.

Buenos Aires, La Paternal. — J. Živec, Osorio 5087, sprejema naročnino in oglase.

(Dalje na predzadnji strani ovitka)

Naslov uredništva in uprave:

Dirección de la Redacción y de la Administración:

LA VIDA ESPIRITUAL

Condado 545

Buenos Aires, Argentina

Teléfono: U. T. 63, Volta 2435.





Ustanovitelji "Slovenije", odseka Jugoslovanske narodne obrane, prvega slovenskega društva v Južni Ameriki. Od leve na desno: † Ing. Bogomil Žnidaršič, † Ing. Gabrijel Brinšek, diplomirani absolvent trgovske visoke šole Franc Krašovec in Ing. Ciril Jekovec.

## Ob smrti - ing. Gabrijela Brinska

V ponedeljek dne 1. julija je med nami v Buenos Airesu nena doma preminul naš rojak gospod inženir Gabrijel Brinšek.

Ker je spadal pokojni gospod inženir v skupino Slovencev, ki so med prvimi prišli v Argentino, objavljamo ob tej priliki gornjo sliko, ki nam kaže skupino naših odličnih rojakov, ki so hkrati z nekaterimi drugimi prišli v Argentino še pred svetovno vojno in bi lahko rekli, da tvorijo drugo dobo slovenskega naseljevanja v tej deželi. Prvi Slovenci, večinoma Goričani, so prišli namreč v Argentino že pred dobrimi petdesetimi leti, kar omenja med drugim tudi življenjepis po našem najstarejše Slovenke v Argentini, 93 letne doñe Ane Pauline, ki živi v Argentini (v vroči Formosi, kjer so se naselile pred kratkim tudi slovenske šolske sestre in prevzele pouk argentinske dece, ker ni Slovencev po tistih krajih skoro no-

benih) že dobrih 55 let, in ki smo ga objavili v lanskem letniku Duhovnega življenja (1934, H. knj, str. 8-12). Toda naselili so se ti prvi Slovenci po notranjosti republike in raztreseno in so ostali zato brez pravih medsebojnih zvez ter smo večinoma šele med svetovno vojno zvedeli zanje, oziroma za nekatere izmed njihovih naslednikov, po članih Jugoslovanske Narodne obrane.

Naj priobčimo danes, ob priliki prerane smrti gospoda inženirja Gabrijela Brinška, nekaj več podatkov o prvih dveh naših možeh, ki jih vidimo na gornji sliki in ki že počivata v grobu. Tako bomo oteli pozabljivosti marsikaj, kar bi vtegnilo zanimati nas izseljence, pa tudi našo domovino.

Pokojni inženir **Bogomil Žnidaršič** je prišel v Argentino leta 1908, hkrati z arhitektom Jankom Benigarjem, ki že mnogo let živi med samimi Indijanci in ga čitatelji Duhovnega življenja že nekoliko poznajo. (1) Več ali manj istočasno je prišlo tudi nekaj Belokranjcev, za katere pa, izvzemši metličana g. Makarja nihče več ne ve. Naselili so se bili na kampu, pa niso imeli sreče. Bili so v Pampi, ki je navadno suha ko naš Kras. Tiste-

---

(1) Dovoljujemo si priobčiti našim čitateljem par odstavkov iz zadnjega ljubeznjivega Benigarjevega pisma našemu uredništvu:

„... To zimo sem namreč nevarno zbolel. Od 15. novembra do 1. aprila sem preležal v postelji. Šele sedaj sem spet toliko okreval, da morem na konja. Zdravnik mi je vendar celo prejo in tkanje prepovedal.... Okrevam pa v zadnjih tednih tako hitro, da bom sposoben za redno delo že tekom tega meseca.... Duhovno življenje mi zelo ugaja. Z zadovoljstvom sledim njegovemu napredovanju in sem Vam od srea hvaležen, da mi je pošiljate... Preteklo leto me je dvakrat obiskal salezijanec gospod Ludovik Pernišek iz Svibnega pri Radečah, misijonar iz postojanke v Junin de los Andes, kakšnih 130 km od tukaj. Lahko si mislite, kako me je razveselil, če Vam povem, da sem se v 27 letih sestal samo z enim Slovincem in dvema Hrvatoma in to samo za mato ur...”

Naši čitatelji so že opazili iz samih teh vrstic lepi Benigarjev slog, ki je toliko bolj občudovanja vreden, ko vidimo, da živi gospod arhitekt že toliko let daleč stran od slovenske družbe. Gospod arhitekt je danes na vsem svetu eden najboljših poznavancev indijanske zgodovine in kulture — da ni bila in ni taka, kakor si jo bičajno predstavljamo, naj pričajo naše današnje slike — in piše o teh stvareh učene knjige v španskem jeziku. Slovenci nimamo o teh prvih posestnikih širne ameriške zemlje, ki jo danes uživamo tudi mi, skoro nobene literature in že težko čakamo poljudne razprave o indijanskem ljudstvu, njegovi zgodovini in kulturi, ki jo bo naše Duhovno življenje z velikim veseljem priobčilo, iz rok tega našega zadevnega prvega strokovnjaka in pisatelja.

Uredništvo.



## V R A Č A J O Č I S E D E N A R

Naše cenjene čitateljice in čitatelje vljudno opozarjamo na znamenite Vigilove povestice, ki jih od časa do časa objavlja redna priloga Duhovnega življenja Naš mladi rod.

V prvi vrsti za slovensko izseljensko mladino namenjene imajo vendar te povestice včasih prav globok pomen tudi za odrasle.

Mislite na primer samo na tako globoko, čeprav otroško preprosto in samo ob sebi umevno pravljico **V s l o g i j e m o č**, ki jo je priobčila št. 67 našega lista na straneh 362—368. druge knjige lanskega letnika, in ki mislimo, da bi jo morala **najmanj po enkrat na teden glasno prebrati celokupna slovenska izseljenska kolonija v Južni Ameriki.**

Podobne veljave je naša današnja povestica o vračajočem se denarju, ki nam dopoveduje, da denar, ki smo ga izdali za **potrebne in koristne stvari**, ni izgubljen ali proč vržen, marveč dobro shranjen in na visoke obresti naložen, in da se bo na ta ali na drug način ob svojem času spet povrnil h tistemu, ki ga je pametno naložil in izdal.

Težko pa si moremo misliti ob tej priliki, kako bi mogel slovenski izseljenec ali izseljenka bolj koristno porabiti pet pesov denarja, kakor če si naročita Duhovno življenje zase, za svoje v domovini, za prijatelje, ali če jih daruje v tiskovni sklad Duhovnega življenja. To menda vsak lahko razume, da naš list ne more biti preračunan na dobiček, marveč hoče biti samo v čim večjo in čim bolj vsestransko korist slovenskih izseljencev kar mislimo, da je že dovolj zgovorno dokazal, in bo toliko večji in boljši, čim več naročnikov in prijateljev bo imel.

**Pomagajte nam torej delati dobro,** naročajte in širite Duhovno življenje, darujte v njegov tiskovni sklad in se zavedajte, da se bo tako izdani denar v eni ali drugi obliki z obilnimi obrestmi vred povrnil k vam nazaj.

ga leta pa jim je povodenj uničila setev in živino. Zato so se vrnili v domovino, kamor so prišli ravno za — vojno.

Inž. Žnidaršič je bil sin pokojnega profesorja Žnidaršiča iz Ilirske Bistrice. Njegov oče je služboval skupaj s profesorjem Benigarjem, očetom našega arhitekta Benigarja, v Sarajevu. Maturingal je hkrati z našim dobrim znancem gospodom inženirjem Jekovcem na Sušaku. Vsi trije Jekovec, Benigar in Žnidaršič, so odšli nato v Prago, kjer so se vpisali na tehnično visoko šolo, ki so jo tudi vsi trije dovršili in bili diplomirani za inženirje.

V Argentini je bil inženir Žnidaršič dolga leta zaposljen v argentinskem ministrstvu javnih del in sicer v oddelku za umetno namakanje zemlje. Bil je eden izmed voditeljev ogromnega dela

pri glasovitem umetnem jezui v Neuquen. Pozneje je bil zaposlen pri podobnih stavbah v Perico del Carmen v provinci Jujuy, na skrajnem severu argentinske republike, kjer se je tudi nalezel znane zavratne mrzlice "čuče". Neposredno pred vojsko je vodil dela pri namakovalnih napravah v Tinogasti, province Katamarca, ki smo jo v našem listu tudi že opetovano imenovali. V začetku vojne je prestopil h argentinskim državnim železnicam in je med drugim trasiral (naredil načrte) za 300 km železniške proge med Embarcación in Ycuiba. Njemu je bila podrejena tudi gradnja proge v dolžini 150 km, v bližini trdnjave Villamontes, za katero so se vršili zadnje mesece tako srditi boji med bolivijsko in paraguaysko vojsko.

Med tem je ustanovil in financiral veliko podjetje za izkoriščanje glasovitega čilenskega "Marmornega otoka" v Tihem oceanu, ob čilenskem obrežju, "par ur" vožnje severno od mesta Magallanes (tedaj Punta Arenas) na Ognjeni Zemlji, kjer je hkrati središče zelo zavedne jugoslovanske naselbine.

Ko je končal delo v Embarcación, je izstopil iz argentinske državne službe ter se podal v čilensko glavno mesto Santiago, da bi se tam, skupno z obema svojima poslovnima tovarišema, dvema poljskima inženirjema, popolnoma posvetil svojemu Marmornemu otoku. Toda — pred šestimi leti ga je nenadoma pokosila smrt. Oslabljen vsled čuče je tako nenadoma umrl, da so se širili med Slovenci glasovi, kakor bi ga bili s strupom spravili s pota ljudje, ki so imeli interes, da bi še nepreračunane zaklade Marmornega otoka iztrgali iz rok naših treh slovanskih inženirjev in koncesionarjev.

Inženir Žnidaršič je vsa leta živel zunaj na deželi, natančno je poznal celoten ambijent, ljudi in vse argentinske razmere, kar mu je pač omogočila njegova izobrazba in naravna nadarjenost, in kar je sila važno za vsako napredovanje v tuji deželi, ter je imel v napredovanje Argentine največje zaupanje. Njegova pisma znancem v Evropo so bila prva propaganda za dotlejš med Slovenci popolnoma neznano Argentino.

Po svojem značaju je bil pokojni inženir Žnidaršič pravi tip Kraševca: malobeseden, žilav, vstrajen in do skrajnosti zmeren, abstinent, nekadivec in vegetarijanec (ni vžival mesa), kakor rojen torej za trdo življenje po taboriščih. Obenem je bil mož beseda, možak, ki ne išče plačila v ploskanju množice, marveč mu je dovolj sladka zavest, da je storil svojo dolžnost. Baš kot njegov pokojni oče.



S pisateljivanjem se ni ukvarjal. Pač pa je po njegovih zasebnih pismih nakopičenih toliko zanimivih podatkov iz neposrednega in izredno bistrega opazovanja argentinskega življenja v najrazličnejših njegovih pojavih, da bi bilo mogoče samo iz njih napisati debelo knjigo in je prav škoda, da se bodo izgubile te zanimivosti brez koristi za našo širšo javnost.

**Pokojni inženir Gabrijel Brinšek**, ki nam ga je ugrabila neizprosna smrt prav te dni, je bil drugi član iz naše predvojne slovenske skupine v Argentini. Tudi on je bil Krašovec. Njegova soproga, gospa Zorka roj. Ličanova je sestrična pokojnega inženirja Žnidaršiča.

Rodil se je pokojni inženir Gabrijel Brinšek leta 1871 v Trnovem pri Ilirski Bistrici kot sin znane narodne družine. Tudi on je študiral na hrvatski gimnaziji, še predno so jo iz Reke preselili na Sušak. Po vojni službi pri mornarici v Pulju je šel na Nemško študirat tehniko, nakar je nastopil kot inženir v ljubljansko tovarno Tönnies, v turbinski oddelek.

V Argentino je prišel leta 1912, za svojim sorodnikom Bogomilom. Prva leta je delal v tovarni za pridobivanje tekočega zraka, nato pa nad deset let v tovarni Weygand, kjer se je posvetil posebno gradnji hladilnih naprav, v čemer je postal pravi strokovnjak.

Prve kali bolezní si je nakopal vsled prenapornega nočnega dela že v prvi službi ko je tekom mnogih let neprestano vstrajal v tovarni od šestih zvečer do šestih zjutraj, torej mnoga leta neprestano, dan za dnem po dvanajst ur. Odkar pa ga je pred dvema leti pri gradnji obsežnih hladilnih naprav v mestu Concordiji, Entre Rios, zadel in omamil električni tok visoke napetosti, je skoro neprenehoma bolehal.

V ponedeljek dne 1. julija ob sedmih zvečer, ko sta s soprogo gospo Zorko ravno pila čaj, ga je zadela kap na možgane. Čez eno uro je bil že mrtev. Pokopan je bil po tukajšnji navadi že naslednji dan na nemškem oddelku velikega pokopališča Chacarita. Nagrobne obrede je opravil naš slovenski izseljenski duhovnik gospod župnik Kastelic.

Zapušča vdovo gospo Zorko, sina Bojana in hčerke Nadico, Božico in Mileno. Hčerka Nadica, sedaj že poročena, je bila prva naša uradnica na tedanjem jugoslovenskem generalnem konzulatu v Buenos Airesu, kasneje pa je službovala par let v jugoslovenskem oddelku buenosajreške podružnice znane severoameriške banke of Boston. Doma zapušča gospod inženir med drugimi bra-

## Nase slike

Našim cenjenim čitateljem nudimo danes nekaj slik posebne vrste, ki jih bodo gotovo veselili: fotografije razvalin indijanskega mesta Maču Piču, ki so jih šele nedavno odkrili v državi Peru, nedaleč že dolgo znanih in seveda še večjih razvalin slavne prestolice indijanskih vladarjev Inkov, nekako v sredi med ogromnim in znamenitim jezerom Titicaca in Limo, glavnim mestom južnoameriške države Perú.

Ne časa, ne prostora nimamo, da bi danes obširneje pisali bodisi o Indijaneih, bodisi o njihovi zgodovini ali kulturi, bodisi o arheoloških, starinsloveskih raziskavanjih ameriške prazgodovine. Naj omenimo samo, da je ta veda zadnjih dvajset let izredno napredovala in upamo, da nam bo o teh rečeh že v kratkem kaj več napisalo najbolj poklicano in za te reči najbolj sposobno slovensko pero.

Hoteli pa smo dati našim čitateljem z današnjimi slikami vsaj malo pojma o nepričakovano veliki kulturi in zlasti stavbarski spretnosti "divjih" Indijancev in njihovem velikem smislu za lepoto in umetnost. Dobro je vedeti, da stavijo nekateri raziskovalci mesto Maču Piču v zelo starodavne čase, še pred Kristusovo rojstvo.

Slike same ne potrebujejo posebne razlage. Spominjamo, da se imenuje Machu-Piču (Maču-Piču) pravzaprav hrib, ki se najvišje dviga v sredi slike (str. 817), neposredno za razvalinami, in so po njem imenovali tudi samo gorsko mesto, za čigar pravo ime seveda danes nihče ne ve. Na sliki moremo občudovati lepoto južnoameriške gorske pokrajine, kakor tudi smisel Indijancev za naravne čare. Slika na strani 819 nam bolj od blizu kaže del razvalin mestnih stanovanjskih hiš, dočim nam kažejo ostale slike posamezne mestne stavbe, ki so še v razvalinah lepe.

Povdarjati je treba, da ne samo v Maču-Piču, marveč tudi po drugih zadnje čase odkritih indijanskih mestih ni bila ohranjena niti ena streha, kar je znamenje, da so bile narejene iz malotrpnega materiala, in zato so seveda tudi vse te naše stavbe brez njih. In še to, da so bile vse te stavbe dolga stoletja prerasla z najrazličnejšim drevjem in grmičjem, da so jih odkrili povsem slučajno in da jih je bilo treba očistiti z veliko skrbnostjo, napori in stroški.

Končno naj omenimo, da nam je dala slike na razpolago odlična in visoko znanstvena buenosajreska mesečna Revista Geográfica Americana, katere uredništvo in uprava se nahajata v ulici San Juan 738, in kateri se v svojem in v imenu naših čitateljev za ljubeznjivost najlepše zahvaljujemo.

Uredništvo.

---

ta Stanka, ki je geometer v Ljubljani, in Milana, ki je bil svojčas postajenačelnik v Postojni, v Severni Ameriki pa mu živi sestra Ana.

Nenadna smrt je globoko pretresla vse njegove številne prijatelje in znance, ker je bil pokojnik vsled svojega prikupnega značaja pri vseh skrajno priljubljen. Kakor je svojčas v domovini



vsa okolica poznala hišo "pri Brinškovih", tako je bil tudi tukaj dom "pri Brinšku" dolga leta središče, kjer so se zbirali naši in češki rojaki, ne samo iz mesta Buenos Aires, ampak tudi kadar so na dopuste ali po opravkih prihajali iz dežele v mesto. "Pri Brinšku" so se na teh prijateljskih sestankih za časa svetovne vojne razgovarjali o upih in načrtih češke in naše države, ki sta se ravno porajali.

Zvest drug in tovariš na teh sestankih je bil med drugimi inženir Zelenka, ki še živi v službi argentinskega ministrstva vojne mornarice in je bil od vsega začetka odbornik jugoslovanskega društva Jadran, pozneje pa predsednik tukajšnjega Čehoslovaškega narodnega združenja. Nadalje ne smemo pozabiti našega zabavnega prijatelja Franceta Krašovca, predstavnika Slovencev v odboru Jadrana in poznejšega prvega predsednika "Slovenije".

"Pri Brinšku" je bila sprožena tudi misel, da se z novim letom 1919 osnuje poseben slovenski odsek Jugoslovanske narodne obrane, da tako manifestiramo proti tujim pretenzijam na slovensko zemljo. Med prvimi člani tega novega društva so bili poleg zgoraj omenjenih zlasti tudi gg. Flor, Naglič, Kerševan, Tomec, Fratrik itd., itd., ki so potem lista Jadran zvedeli drug za drugega.

Zgoraj naštetih naši rojaki so bili za časa vojne izredno delavni in zaslужni člani Jugoslovanske narodne obrane, ki je med izseljenci tako uspešno vodila delo za narodno osvobodjenje, in sicer takrat, ko je bilo to delo nehvaležno, težko in nevarno. Kar žalostno je, ko vidimo, da so bili pri merjenju raznih "zaslug" porinjeni tako v stran in se drugi šopirijo s sadovi njihovega dela.

Ko so v poznejših, "boljših časih" vzeli "narodno delo v Južni Ameriki" v zakup razni ekstravagantni, naduti in kričavi, pa leni in nesposobni "voditelji", ki so očitvidno iskali sebe mesto domovine, in se je mesto resnega dela in prijateljske odkritosrčnosti začela v jugoslovanski koloniji doba grobih prepиров in umazanih spletk, se je poleg mnogih drugih tudi pokojni inženir Brinšek umaknil v ozadje, ker je bil za take grobosti predober in prefin.

Nadaljna dva gospoda, ki jih vidimo na sprednji sliki, sta naša dobra znanca in prijatelja. Tretji v vrsti je Franc Krašovec, absolvent trgovske visoke šole. Kdo izmed naših čitateljev ne pozna Daliborjevih Argentinskih filmov, ki so plod njegovih dolgoletnih potovanj križem Argentine in so zasloveli že tudi daleč izven Argentine in Amerike. Zadnji na desni je gospod inženir Jekovec. V naših člankih o Slovenskem ženskem domu, o izseljen-

skem vprašanju, v izseljenski spomenici itd. bodo našli naši čitatelji mnogo tehtnih misli in nasvetov, ki so sad njegovih dolgoletnih izkušenj, bistrega razuma globoke narodne zavesti in zlasti globokega razumevanja Argentine in naše slovenske in jugoslovenske domovine in za katere smo mu tako uredništvo, kakor čitatelji lahko po pravici hvaležni.

Ko omenjamo naše cenjene sodelavce izmed predvojnih slovenskih izseljencev v Argentini tudi ne smemo pozabiti našega zvestega Mihaela Nagliča, ki je bil v tem sestavku že imenovan in je priredil nekaj zelo posrečenih sestavkov za Naš mladi rod, sedaj pa nam pripravlja večje delo, ki se ga po pravici veselimo.



Razlago h slikam glej na strani 814





Justina Jeram  
Buenos Aires

## Cerkvica

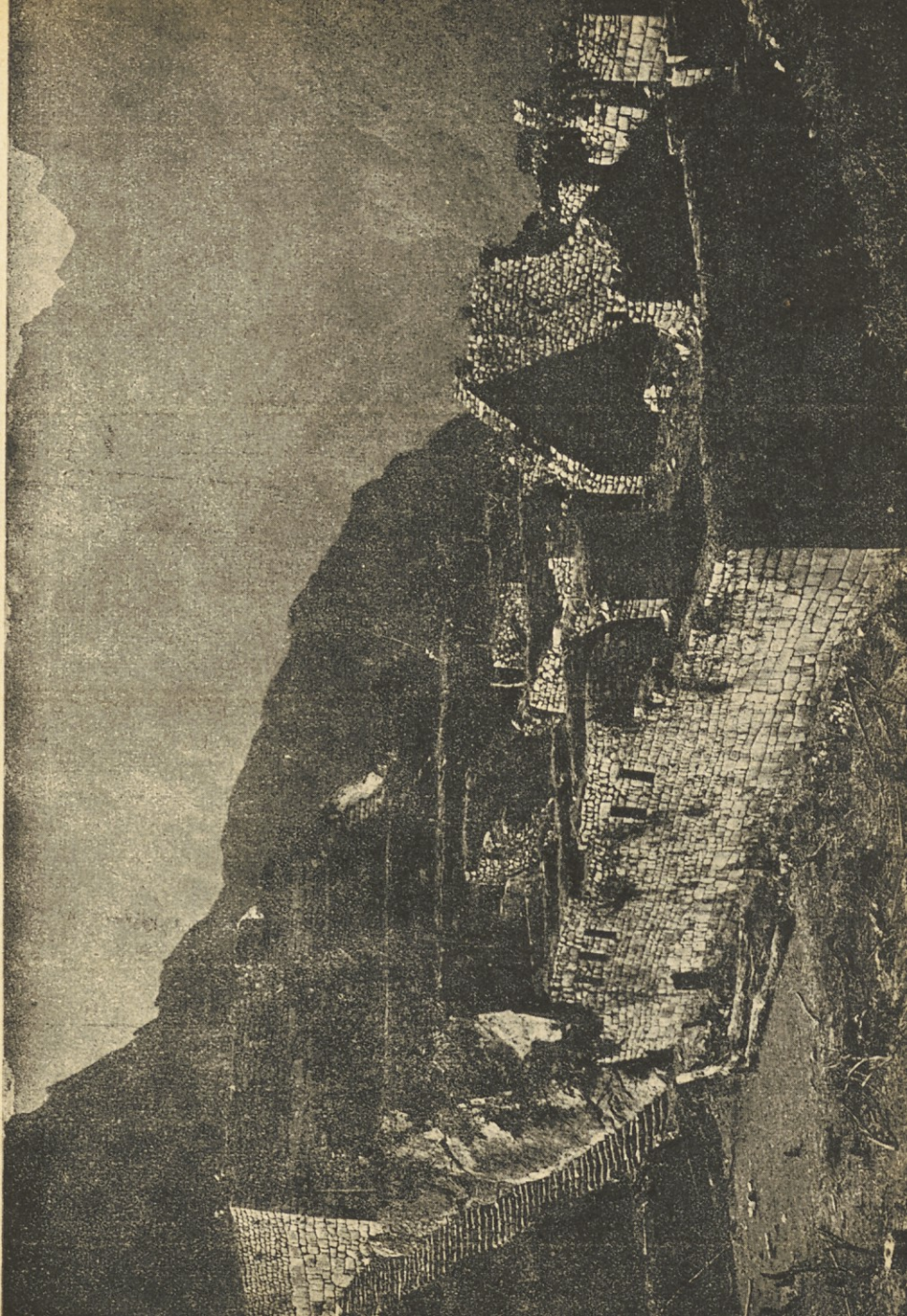
Ko tebe spominjam se, cerkvica bela,  
vso dušo napolni mi radost vesela.  
Ko bela nevesta ti gledaš na nas,  
prijazno nas vabi zvonov tvojih glas.

Jih mnogo je, cerkev, ki te ne poznajo,  
nekteri v slepoti te besno teptajo,  
a ti vsem podajaš odprto roko,  
na vseh ti počiva dobrotno oko.

Ti mladim in starim veselo odpiraš,  
ubóg ali bogat, ti ga ne preziraš.  
Pod tvojo smo streho prav vsi si enaki,  
naj bodejo vitezi, bomo berači.

Ko luč bo življenja na svetu zahájala,  
edino iz tebe tolažba prihájala,  
uprla bom v te ugašajoče oči,  
tolažbe obilo takrat mi pošlji!









M. Gaspari: "Koroški čebelar" (olje 1932), z avtorjevim portretom

## Maksim Gaspari

Naš list prinaša že dalje časa povest "Lipetov bič", ki jo krasi številne risbe, ki so ravno tako kakor sama naša povest prav vseč vsem našim cenjenim čitateljicam in čitateljem, in marsikdo nas je že vprašal, kdo da je te slike narisal. Radevolje ustrezemo danes tem našim ljubim čitateljem in jim izdamo, da je narisal te slike veliki slovenski umetnik Maksim Gaspari.

Ime Maksima Gasparija pozna najbrže tudi marsikdo izmed naših čitateljev v Ameriki, čeprav živimo daleč od doma in se naše domače duhovno življenje sicer čedalje bolj odmika našim duhovnim očem. Saj je Maksim Gaspari umetnik, ki se je med slovenskim narodom znal najbolj udomačiti.

Na splošno je treba priznati, da naš preprosti človek za umetnost in umetnike žal nima veliko zmisla in se zanje ne zanima bogve kaj Maksim Gaspari pa je s svojimi slikami in risbami iz narodovega življenja, z ljudsko ornamentiko, ki jo tako rad uporablja



pri svojem umetniškem delu, prodril med narod in se priljubil tudi preprostim ljudem. Na tisoče in tisoče, skoraj bi lahko rekli milijone razglednic z njegovimi ilustracijami narodnih običajev in šeg je že šlo med naš rod. Za božič, za veliko noč imajo ljudje najraje Gasparijeve razglednice, da jih pošiljajo znancem in prijateljem za voščila.



M. Gaspari: Madona  
(Komb. pastel 1930)

Da pa bodo naši čitatelji malo bolj spoznali tega našega umetnika čigar risbe že tako dolgo občudujemo, jin prinašamo danes kratak opis njegovega življenja.

Slikar Maksim Gaspari je bil rojen leta 1883. v Celščeku pri Cerknici. Zdaj je torej dva in petdeset let star. Svoje študije je pričel na ljubljanski realki, a se je po par letih odločil za trgovski stan, iz katerega pa je po treh letih prestopil na Umetno-obrtno šolo v Ljubljani. Ko jo je dovršil, je odšel na Dunaj, kjer je eno leto študiral na Grafičnem zavodu, nato pa dve leti na Akademiji likovnih umetnosti. Leta 1906. je šel

v Monakovo in je tam še izpopolnil svoje slikarske študije.

Kot samostojen slikar se je naselil najprej v Kamniku, pozneje pa stalno v Ljubljani, kjer je nastavljen kot restavrator v Etnografskem muzeju. Kot umetnik se je Maksim Gaspari osredotočil na slovensko narodno blago in postal tako naš najizrazitejši slikar narodne pesmi in pravljice, študiral je ljudsko ornametiko. Prvi je slikal "Slovenske Madone" ter mnoge narodne noše in običaje za razglednice. Zlasti se je dosti bavil s tehniko grafičnega značaja. Risal in slikal je diplome, pratike in koledarje, kjer je znal zlasti mojstrsko družiti pisano besedilo z ljudsko ornametiko in simboliko. V svoji novejši delavni dobi rad slika v olju na les, tipična pa je za njegovo delo mešana grafična tehnika.

Slikar Gaspari je svoja dela že večkrat razstavil doma kakor tudi v tujini: na Dunaju, v Parizu, v Beogradu, največkrat seveda po Sloveniji.



M. Gaspari: Častna diploma  
(Akwarel 1935)

Če bi ga želel kdo izmed naših čitateljev kaj vprašati glede njegove umetnosti, naj se obrne kar na ta naslov in prijazni gospod akademski slikar mu bo gotovo rad ustregel.

V današnji številki pri-  
našamo par slik tega našega  
znamenitega in priljubljene-  
ga mojstra. Gotovo vam bo-  
do prav všeč; izbrali pa smo  
po eno iz vsake njegovih teh-  
nik, slikarskih in risarskih  
načinov v katerih se uveljav-  
lja.

Kakor smo zvedeli, na-  
merava naš umetnik v do-  
glednem času prirediti raz-  
stave svojih del tudi po ame-  
riških mestih. Morda ga bo-  
mo mogli privabiti tudi v  
Buenos Aires. Gotovo bi bil  
to velik dogodek za vse, ki  
moramo živeti tako daleč od  
rodne zemlje. Tudi razvajeno  
mesto Buenos Aires ga bo go-  
tovo z veseljem sprejelo in  
priznalo kakor zasluži.

Sedaj živi umetnik v Ljub-  
ljani. Njegov naslov je: Ma-  
ksim Gaspari, akademski sli-  
kar, Ljubljana, Gradišče, 15.



## ŽIVLJENJE

Gosto grmovje je tesno objemalo tanko šibinico, ki je s čudno silo hrepenela kvišku, na zrak, proti božjemu soncu iz katerega vre toplota in izhaja življenje.

Dokler je bila šibinica še majhna, ji je bilo grmovje v pomoč. Toda, ko se je hotela pognati iznad povprečnosti, jo je z vso silo objelo nizkotno grmičevje in ji je sklenilo preprečiti rast.

“Med nami si zraslo, med nami preživelu svoje prve dni, jaz sem te branilo, da te burja ni podrli ali potlačil sneg, in sedaj se prevzetuješ, čez naše glave hočeš rasti in ponižuješ nas!”

Odgovori tedaj mlado drevesce:

“Nisem vam nehvaležno. Ampak nekaj v meni hoče navzgor in jaz se tej sili ne morem upirati in ne smem. Več luči se mi hoče, več sonca, več razgleda. Ne v nesrečo in ne v sramoto, ampak v srečo vam hočem biti in v čast. Moje veje vas bodo vzele kdaj v varstvo, prehudega sonca vas bodo varovale in nevarne toče, v hrano vam bo sad, ki bo na meni zoril in lahko vam rešim kdaj samo življenje”.

Sedaj se je začelo nizkotno grmičje smejati in krohotati:

Tvoje pomoči ne potrebujemo, ne tvojih vzgledov in ne tvojih naukov. Nam je naša višina dovolj. Pa tudi: Kje pa imaš podlago za tako visoko rast? Da te le tvoje prevzetnosti ni sram!”

Za smeh in množice prešerno norčijo se drevesce ni menilo. Ponižno pa stanovitno je širilo svoje koreninice v zemljo, njegovi listi so hlastno pili blagodejno jutranjo roso, silili navzgor in se urejali, da jim niti en sončni žarek ni ušel.

In tako je raslo drevesce prečudno hitro. Menda mu je samo hrepenenje dajalo moč in rast. Skoro se je povzpelo nad vse grmičje, ki je je obdajalo. Potem je naredilo popje, zacvelo in zadehtelo. Krasote in vonja njegovih cvetov, ki so se smejali v soncu, bi ne mogel menda nihče popisati, kakor tudi ne sadov, ki jih to cvetje obeta in jih bo nemara tudi dalo.

Tako je zrasel nad svojo vsakdanjo in nizko družino in zacvetel in obljubil žlahtnih sadov moj prijatelj, preprost kmečki fant. Tako so zrasli in se dvignili visoko nad množico zacveli in zadehteli in obrodili prežlahtnih sadov mnogi veliki možje katerih imena še danes izgovarjamo samo z globokim spoštovanjem.

# Lipečov bîc<sup>v</sup>

PLŮČKRISTA  
HAFNER



(Nadaljevanje).

Le Joza se mu je veselo smehljal in mu zdaj, ko je odprl oči, veselo prikimal. Toliko je še videl, potem pa ga je zopet objela noč.

Zbudil se je v prijazni sobici na beli mehki postelji. Nad njim se je uklanjal zgubani in blede materin obraz. Nalahno se je dvignil na mehkem vzglavju in tiho zašepetal:

“Mati!”

Mati se je vzdramila in radost ji je preletela trudni in izmučeni obraz. “Lipe, moj Lipe”, je tiho govorila in blaženost, kakršno premore le materino sree ob zavesti, da se ji v življenje vrača ljubljeni otrok, je bila v teh treh besedicah.

Pogladila ga je po belem čelu in po kodrastih laseh in se sklonila prav nadenj. “Saj zdaj bo vse dobro, da, vse bo dobro, ko si se zopet vzbudil v življenje.”

Lipe je videl, da je imela solzo v očeh. Pogladil ji je žuljavo roko in tiho šepetal:

“Ali sem bil dolgo bolan?”

“Predsinočnjim so vaju z Urhom prinesli z gore. Če bi ne bilo Joza, ki ga je skrbelo, ker te ni bilo toliko časa nazaj v kočo, in je šel po tvojih stopinjah, dokler vaju obeh ni našel, pa šel po pomoč, bi bila najbrže oba zmrznila gori v snegu.”

“In Urh? Kaj je z Urhom?” je skrbelo Lipeta.





Mati je za hip pomolcena, ko pa jo je Lipe le prestrašeno gledal, mu je povedala: "Saj si ga rešil. S teboj vred so ga prinesli v dolino. Ampak, ko je padel, si je zlomil nekaj reber in znotraj mora imeti hude poškodbe. Vse dni že bljuje kri in zdravnik, ki je bil pri njem, je samo z glavo zmajeval. Ubogi Balant! kako mu bo hučo, če bo edinega sina izgubil!"

Lipe je spustil materino roko in si zagrebel obraz v blazino. "Tak zato sem ga rešil", je rekel čez čas v solzah, "da bo zdaj umrl."

Vendar pa Urh tokrat še ni umrl, čeprav je tako napovedoval zdravnik. Bil je bohinjska grča, ki so ga gore utrdile, in ga tudi taka nesreča ni mogla zlomiti. Že čez tri dni se mu je ustavila kri, groznica je popustila in ko se je zdravnik drugi teden zopet oglasil pri Hodnikovih, se je sam čudil, ko je našel bolnika toliko boljšega. Zdaj je bil že izven nevarnosti. Še teden dni je varoval posteljo, tistega dne pred praznikom svetega Martina pa je že vstal in se smejal gospodinji Franci, ki je prestrašena skle-

pala roki in ga za Kriščevo voljo prosila, naj se pazi, da se mu boazen ne shujša.

In drugega dne potem so praznovali Srednjevaščani god sve-tega Martina. Sveti Martin je njih farni patron in vsako leto na nedeljo po njegovem godu ga slovesno počaste.

Lipe je bil to nedeljo prvič po bolezni zopet namenjen v cer-kev. Praznično oblečen je stal na pragu hišice ter čakal matere, ki je imela se v kuhinji opraviti. Prijazno je odzdravljajl znan-ecem, ki so prihajali mimo. Zdaj tem ljudem ni bil več tujec. Kako napačno jih je sodil ob prihodu semkaj. Zdaj je spoznal, da se pod robato in trdo zunanostjo skriva mehko in nežno srce. Posebno v času bolezni je do dobra spoznal njih dobroto. In stric Balant in Urh! Ta dva se kar ne moreta dovolj zahvaliti za to, kar jima je storil. Kaj vse mu je stric ponujal v plačilo, ker mu je rešil sina. Lipe bi bil rekel le besedo pa bi bil dobil vse, kar bi si želel. Toda Lipe ni maral ničesar prositi. Saj vendar Urha ni rešil zato, da bi ga zdaj plačevali! To je vendar moral storiti. Vsa-kdo bi bil tako ravnal. O, tudi Lipe je bil ponosen fant!

“Kaj premišljuješ, Lipe?” ga je nagovoril stric Balant, ki je mahoma stal pred njim. “Ali si že toliko trden, da boš mogel v cerkev?”

“Seveda sem, stric. Le mater še čakam, da pojdeva skupaj.”

“No, potem pa vaju povabim, da prideta zvečer k meni na martinovanje. Vse se je tako srečno izteklo, da se danes lahko malo poveselimo.”

Lipe je obljubil in žarek veselja mu je zasijal v očeh.

Potem sta šla z materjo v cerkev.

Lipe danes ni mogel zbrano moliti. Vsak hip so mu misli be-gale drugam. Zdaj gori na Uskovnico k skladovnici tramov, ki ga še vedno čakajo, da jih znese na Kredarico, zdaj do one nesreče v gorah, zdaj zopet v bodočnost, ki mu jo je obetal profesor s ka-čami in ki se mu zdaj ruši.

Greh se mu je zdelo, ker je bil tako raztresen; zato se je ozrl na glavni oltar. Tam se je bleščal sveti Martin ves v zlatu in ves v lučkah. Njemu ob nogah je mirno čepela bela goska z lepim ru-menim kljunom. O ta goska! Lipetu je bila vedno v skušnjavo, kadar jo je pogledal. Danes pa še prav posebno.

(Nadaljevanje)



Matijev Francelj  
Buenos Aires

## Moja večerna sola

Uredništvo Duhovnega življenja s posebnim veseljem pozdravlja svoje mlade izobrazbe in napredka željne prijatelje, ki jih med nami ni tako malo, kakor bi si mislil kdo na prvi pogled. Tudi je treba priznati, da imajo dela in napredka voljni mladi ljudje malokje toliko prilike, da se povzpno in napredujejo, kakor ravno v našem buenosajreškem vele mestu. Seveda jim tudi malokje preti toliko nevarnosti, kakor pri nas. Kako moramo biti žalostni, ko jih toliko pušča v nemar vse lepe prilike in se potapljajo in uničujejo v razuzdanostih vsake vrste! Duhovno življenje hoče igrati tudi vlogo posredovavca in te naše odlične mlade ljudi, ki se jim smehlja lepa bodočnost, med seboj seznaniti in jim svetovati po svojih najboljših vednostih. Iz tega namena smo tudi naprosili našega novega mladega sodelavca, da nam čim bolj preprosto in po pravici opiše svoje samoizobraževanje in napredovanje v Argentini, za kar se mu prav lepo zahvaljujemo.

Uredništvo.

Kakor mnogi drugi, sem tudi jaz začel hoditi v šolo tik pred svetovno vojno. Ker so odšli drug za drugim skoro vsi možje in fantje pod orožje, je nastalo po kmetih silno pomanjkanje delavnih moči. Zato sem moral že kot otrok premnogokrat na polje, na četo, mesto v šolo.

Razumljivo je, da se v takih razmerah niti tisti nismo mogli bogve kaj naučiti o katerih so rekli, da smo odprte glave.

Ko je minila vojna, sem bil že odrasel šolskim klopem in za učenje nisem imel več ne prilike ne časa, čeprav me je vedno veselilo.

Ko sem prišel v Argentino ter kmalu dobil delo, sem v svojem prostem času nešteto krat premišljeval, kako bi ustregel svoji uka-  
željnosti in v tuji deželi obogatil tudi svoje znanje. Tembolj, ker sem prvi dve leti svojega življenja v Argentini prebil zunaj na kampu, kjer sem delal samo po osem ur in se v svojem prostem času nisem vedel kam dejati in kaj početi.

Ko je nastala torej kriza in sem ostal brez dela, sem sklenil,

da se vrnem v Buenos Aires, kjer bom lažje dobil kako delo in morda našel celo priliko za šolo.

Sreča mi je bila mila: že prvi dan sem dobil delo in v kratkem sem zvedel tudi za šolo, ki je bila kakor nalašč zame.

Tako sem se vpisal prve dni marca 1933 v prvi razred višje argentinske večerne osnovne šole, Escuela nocturna superior. Superioriteta teh šol obstoja v tem, da velja spričevalo prvega razreda za dva razreda običajne dnevne argentinske osnovne šole. Večerna šola ima zato samo pet oddelkov. Tudi pouk je prirejen bolj za odrasle. Ker so te večerne šole prostovoljne, jih obiskujejo samo tisti, ki imajo za učenje posebno veselje in so tudi že vsled svoje starosti mnogo resnejši, je razumljivo, da si ti odrasli učenci nauke učiteljev veliko globlje osvoje, kakor šolska mladina in da v resnici veliko več pomeni, če je končal kdo Escuela nocturna superior, kakor pa če je kot otrok še tako dobro končal argentinsko ljudsko ali osnovno šolo.

Poučujejo pa po argentinskih večernih osnovnih šolah iste znanosti in vednosti, kakor po naših evropskih osnovnih šolah, z zgoraj omenjenimi razlikami, ki dajejo večernim šolam posebno veljavo. Še to je treba morda poudariti, da stoji argentinsko osnovno šolstvo, posebno v mestu Buenos Aires, na zelo visoki stopinji, kar pa pravijo, da ne velja za ameriške in torej tudi ne za argentinske srednje in visoke šole. Samo ob sebi umevno, se posebno ukvarjamo z zemljepisom in zgodovino Amerike, v prvi vrsti Argentine, čeprav je znano, da dajejo južnoameriške šole tudi Evropi več poudarka, kakor na primer severoameriške. Jasno je, da moramo kar moč temeljito poznati argentinsko ustavo, to je zbirko postav, dolžnosti in pravic, ki jih imamo v Argentini državljani in tujerodni priseljenci. Ravno tako spoznavamo poleg običajnih šolskih strok tudi zgodovino in življenje najslavnejših kulturnih genijev vsega sveta, ki so se odlikovali po svoji izredni nadarjenosti in spretnosti, po svoji pridnosti in po svojih uspehih v posameznih človeških poklicih.

Naj povem sedaj še, kako se mi je v argentinski šoli godilo in kako sem v njej napredoval.

Ker sem hotel začeti prav iz temelja, sem se vpisal v najnižji, prvi razred. Ali kmalu sem spoznal, da nimam v njem skoro ničesar iskati. Vstopil sem torej v drugi oddelek, kjer pa mi je že bolj trda predla. Prišle so na vrsto decimalke, ulomki in drugi problemi, katerim še imena nisem vedel. Vendar sem se potrudil z vso silo svoje volje. Večer za večerom sem redno hodil v šolo, če-



prav ni bilo vedno prijetno, in kmalu sem dohitel svoje argentinske tovariše in jih še prehitel. Po par mesecih me je poslal učitelj v tretji razred, kjer sem ostal do konca leta in napravil končni izpit z dobrim uspehom.

To nagio napredovanje in priznanje je seveda še močno povečalo moje veselje do učenja. Naslednje leto sem se vpisal zato kar na dve šoli: nadaljeval sem že omenjeno večerno višjo osnovno šolo, hkrati pa sem se vpisal na neko ljudsko vseučilišče (Universidad popular), kamor sem se hodil tedensko dvakrat učiti risanja, kjer sem tudi kmalu bil med prvimi učenci.

V osnovni šoli sem prejel to drugo leto mojega argentinskega šolanja eno izmed osmih nagrad, ki so bile razpisane za najboljše naloge. Vsega skupaj nas je bilo 152 tekmovalcev.

Vendar me je to pretirano učenje nepričakovano zmučilo. Vedeti je treba namreč, da sem bil čez dan zaposljen v delavnici in sem se šolal samo v prostem času in zvečer. Zadnje tedne sem že težko čakal počitnic, čeprav nisem hotel odnehati. Posebno veliko časa mi je vzelo risanje, za katero sem moral porabiti vsak prosti trenutek, če nisem hotel zaostati za svojimi tovariši.

Sedaj obiskujem peti razred večerne višje osnovne šole. Vse stroške učenja plača argentinska vlada, česar nam nikdar nihče ne očita. Gospoda učitlja vsi spoštujemo. Izredno jasno razlaga in nepristranski je v svojih ocenah.

Na splošno moram reči, da so tujei boljši učenci, kakor domačini. Tudi učitelji jih imajo raje. Če zagreši kdaj kak inozemec nedostojnost, kar se pa le redko zgodi, mu pravi po navadi gospod učitelj: Vaše vedenje se mi zdi pa res čudno; ko bi bili Argentinec bi še nič ne rekel, ampak Vi ste inozemec.

Mislim, da moram povedati, kakor sem imel že velikokrat priliko svojim tovarišem in celo učiteljem spremeniti mnenje o Slovencih in Jugoslovanih in o Sloveniji in Jugoslaviji. Ravno tako radi poslušajo, ko jim pripovedujem o lepotah in o kulturi svoje domovine.

Moje izkušnje z argentinsko šolo so take, da se bom neprestano izobraževal, dokler bom živel v tej gostoljubni deželi. Saj je izobrazba malokomu tako potrebna, kakor nam izseljencem. Polje koristnih človeških znanosti je pa tudi nepregledno.

---



## Vracajoci se zlatnik

Napisal K o n s t a n c i j C. V i g i l

Avtoriziren prevod iz kasteljansčine

Štirje bratje so živeli z očetom, starim tako starim, da že dolga leta ni mogel več delati.

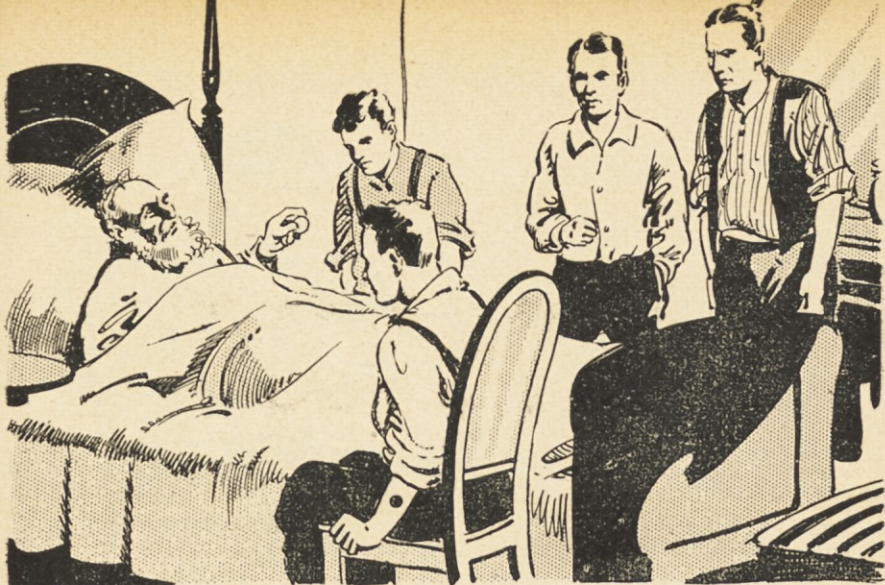
Obdelovali so zemljo, sejali in želi ter žetev prodajali, vedno seveda v najlepši slogi. Bili so vedno dobri s svojim starim očetom, katerega zadnje dni so sladili s pravo sinovsko ljubeznijo in marljivostjo, kakor je pač tudi zaslužilo vzgledno in delavno življenje očetovo.

Ko je stari oče začutil, da se mu bliža zadnja ura, je poklical k sebi sinove ter jih je tako nagovoril:

«Otroci moji! Kmalu bo konec mojih dni. Prosim vas, bodite še nadalje pošteni in delavni. Določil sem vsakemu izmed vas primerno dedščino. Zato sem razdelil svojo zemljo na tri dele, ki so vsi enako vredni, in katerih po en del dobi vsak izmed vas starejših treh. Kar se pa tebe tiče, Silvo, ki si najmlajši, ti zapuščam ta zlatnik, ki je bil prvo kar sem posedoval in ki je predstavljal začetek in podlago blagostanja, ki ga danes uživamo.... Mogoče se ti bo zdelo malo; če je tako, kar povej.»

Silvo je vzel očetove roke v svoje, jih poljubil in rekel:





“Oče moj! Ker je taka tvoja volja, se mi zdi tako najboljše in najbolj primerno.”

“Pomisli vseeno”, je dodal oče, “da preide vsa zemlja v last tvojih bratov in da ostane tebi samo ta denar.”

“Tako je”, je pritrdil starejši brat. “Mi bomo bogati, a ti revež.”

“Revež ali bogat, počutil se bom vseeno srečnega, kajti taka je bila zadnja volja očeta, kateremu sem dolžan hvalo za vse, kar sem. Naj se o tem ne govori več. Daj mi, oče, tisti zlatnik Verujem, da mi daješ kar je zame najbolj priberno in verujem, da je ta razdelitev dobra in pravična, saj je tvoja.”

Oče je umrl. Starejši bratje so si razdelili zemljo in Silvo se je poslovil od njih ter odpotoval v drugo pokrajino, da si tam ustvari novo bodočnost.

Spotoma je začutil lakoto in vstopil v neko gostilno. Bolelo ga je da bo moral izmenjati edini zlatnik, ki ga je imel. Toda sila kola lomi; moral je tako napraviti.

### Vsebinska škatljica.

Ko se je bil najedel, je bilo treba seveda plačati. Vzel je torej iz žepa majhno škatljico, ki mu jo je dal oče in v kateri je hranil zlatnik. Odprl je škatljico in srednje velik svetel zlatnik je





Morda še ni hodil četrť ure in ves čas mislil na skrivnostne stihc. Končno se vsede, vzame papirček in jih začne prebirati zno-va. S papirjem pa je potegnil iz žepa tudi drobiž, ki mu ga je bil izmenjal gostolnićar in se je hotel še enkrat prepričati, koliko drobiža da mu je ostalo. Ko je našel med drobižem očetov zlatnik se je skoro onesvestil.

“Sedaj razumem”, je glasno vskliknil, “ta čudež mi je na enkrat razložil pomen skrivnostnih verzov in čudno poslednjo voljo očetovo!

Dolgo je sedel Silvij z denarjem in verzi v rokah. Njegove oči so bile vse solzne.

Končno se je dvignil in nadaljeval pot, in ko se je znočilo je spet stopil v gostilno, da se nasiti in naspí.

Predno je naslednjéga dne nadaljeval svojo pot, je spet z zlatnikom poravnal svoj dolg, in bil ves nestrpen dali se ponovi čudež prejšnjéga dne.

### Zlatnik se zopet vrne.

In res: ko je bil prehodil pot kakor prejšnji dan, vzel iz žepa denar je spet z veseljem in strmé zagledal med denarjem tudi očetov zlatnik, kakor da bi ga sploh ne bil oddal gostilnićarju.

Toda gostilnićar je bil zapazil, da mu je zlatnik izginil in se je takoj odpravil za gostom. Ko ga je že od daleč zagledal, je stekel proti njemu, glasno kričal in mahal z rokami!

Silvo se ustavi. Jezni gostilnićar pa ga začne zmerjati:

“Kdo si ti? Ali si tat ali si čarovnik? Kje je moj zlatnik?...”

“Ne jezite se”, vzklikne Silvo. “Plačal vam bom še enkrat s srebrnjaki”.

Res mu je plačal in krčmar je mirno odšel.

“Jaz mislim”, si je rekel Silvo, ko je ostal sam, “da v tem slučaju veljajo besede:

“ne goljufaj poštenjaka...”

kajti krčmar je bil pošten in dober z menoj, dal mi je jesti in piti in ako bi mu znova dal zlatnik, bi se reklo goljufati ga. Jasno je: če naj, kakor je treba, upoštevam pisane nasvete, ga bom rabil le v stiski.

“Polagoma začenjám razumevati veliko modrost ki jo vsebu-



jejo tile stih. Sedaj je glavno vprašanje", si je mislil, kje da se bom za stalno naselil; kajti, če naj rabim zlatnik edino le v sili, sem primoran delati in si določiti stalno bivališče! Moj oče je vedno pravil, da človek ki ne dela, ni vreden jela; bilo bi sramotno da bi s pomočjo tega zlatnika postal lenuh. Moj oče tega gotovo ni želel!"

Ko je tako razmišljeval je ravno hodil preko velikega polja posejanega z zelenjavo in žitom. Odločil se je, da se ponudi gospodarju za hlapca. Vstopil je in res ga je gospodar vzel na poskušnjo. Ko se je namestil pri novem gospodarju je bila njegova prva skrb, kako varno shraniti zlati denar, da ga ne izgubi. Zavil ga je zato skupno z lističem, na katerem so bili zapisani nasveti, v žepni robeč in ga vtaknil globoko v hlačni žep.

Silvo je bil prav dober delavec; hitro je razumeval vsako stvar in jo tudi napravil vedno pravilno, tako da se je polagoma



pa vedno bolj priljubil svojemu gospodarju, ki mu je bolj in bolj zaupal.

### **Dobri delavec je obrekovan**

Silvo je vedno prvi vstajal in pridno in navdušeno delal.

Ko so pretekla tri leta odkar je bil v službi pri gospodarju, katerega družina ga je vedno bolj cenila, se mu je zgodila velika krivica.

Nekega popoldneva, ko gospodarja ni bilo doma, so pripeljali poln voz sadilnega krompirja.

Gospodinja je naročila Silvu, naj sprejme blago.

Toda ko se je gospodar vrnil in krompir pregledal, je opazil, da manjka ena vreča.

“To je neodpustljivo, Silvo”, je vzkliknil gospodar, “Ti nisi ne preštel vreč niti jih pretehtal!”

“Preštel in stehal”, je odgovoril Silvo. “Nekdo je vrečo preložil ali ukradel”.

“Ni mogoče!”, je povdaril gospodar.

“Dobro gospod”, — je mirno rekel Silvo. — “Tako je sedaj grem iz vaše hiše, poprej pa vam še plačam kar manjka.”

Vzel je iz žepa robec v katerem je bil zavit zlatnik in vprašal: “Ste zadovoljni, če vam dam ta zlati denar?”

“Seveda bom zadovoljen”, je odvrnil gospodar. “Kar je zginilo in še nevolja zraven, ki si mi jo napravil, ni več vredno.”

“Tukaj je zlatnik”, je rekel Silvo, “toda kmalu boste dognali, da jaz nisem tat”.

### **Priznanje in plačilo.**

Delavni in pošteni mladenič je odšel. Črez nekaj časa, ko je bil prehodil že dober kos poti, je segel v žep, nakar se je veselo nasmehnil. Občutil je v žepu zlatnik. Vzel ga je ves zadovoljen in hvaležen in žepa in ga poljubil. Odložil se je, da počaka jeznega gospodarja.

In res, ni čakal dolgo, ko se je od daleč prikazal gospodar in mu klical:

“Povej, Silvo, kaj se je zgodilo? Ti si mi dal zlatnik, spravil sem ga v žep, prav dobro vem... in denar je izginil, ne da bi se ga kdo dotaknil?!...”

Silvo je izvlekel iz žepa zlatnik in ga je pomolil gospodarju.

“Zlatnik!” je vzkliknil gospodar. “To je pravi čudež. Pri-

znam da sem bil razburjen in da sem ti napravil krivico. To je sedaj moja kazen."

"Vi torej več ne mislite, da sem tat?"

"Odpusti mi, prosim te!... Vse se je pojasnilo,... eden izmed hlapcev je odnesel žakelj na polje. Toda ta čudež z denarjem, kako naj si ga tolmačim?"

"Bog vedno vzame v varstvo nedolžnega", je Silvo odgovoril prav na kratko.

"Dobro", je odvrnil gospodar, — ostani pri meni, bodi z menoj vred gospodar. Skupno bova obdelovala in uživala sadove zemlje in živeli bomo vedno v miru in slogi kot dobri prijatelji.



M. Gaspari: Nagrobnik

(rizba 1934)

Nagrobni spomenik generala Ivana Lenkoviča v frančiškanski cerkvi v Novem mestu. General Lenkovič (je bil znamenit branitelj Hrvatov in Slovencev pred Turki. Ustanovil je grad Pobrežje na Kolpi (1557) in je umrl leta 1569.





## P o j a s n i l o

Sporočamo, da smo sprejeli zadnje tedne toliko vprašanj, zakaj da več ne objavljamo cerkvenega koledarja in nedeljskega evangelija oziroma berila s potrebno razlago, da nikakor ne moremo odgovarjati vsakomur posebej in vljudno prosimo cenjene dopisnike, naj se zadovoljijo s tem skupnim odgovorom.

Najprej naj povdarimo, da nas zelo veseli zanimanje, ki so ga naši čitatelji pokazali s tem do našega lista in do njegove vsebine, kakor tudi do povsem naše zamisli in našega svojskega načina podajanja cerkvenega koledarja in razlaganja nedeljskega evangelija oziroma berila. Ne bomo tajili, da nam je djalo precej dela zlasti prirejanje koledarja, če so hoteli biti naši podatki količkaj zanesljivi. Dasi bi bilo odslej, po odstranjenih začetnih težkočah, prirejanje koledarja zelo olajšano, smo ga morali vendar opustiti iz razlogov, ki smo jih nekoliko obširneje razložili v številki 91 in na strani 679 našega lista. Zlasti moramo z veseljem ponoviti, da se je naš list razširil že po vseh delih sveta, ne izvzemši Afrike in Avstralije, celo ne Nove Zelandije, Indije, francoske tujske legije, da ne govorimo o deželah koder živijo slovenski izseljenci v večjih skupinah, ali celo o naši domovini. Žal dobijo vsi ti naši naročniki vsled ogromnih razdalj list tako pozno v roke, da je koledar zanje že zdavnaj brez vrednosti.

Posebej povdarjamo, da resno mislimo na misel posebne redne

tedenske verske priloge našega lista za naročnike v Ameriki, zlasti po Argentini, to je za vse, ki morejo list prejeti tako zgodaj, da imata zanje cerkveni koledar in nedeljsko berilo oziroma evangelij še kaj pomena.

Žal bi nas veljala taka redna tedenska priloga na štirih straneh letno najmanj \$ 500.— kar je znesek, s katerim uprava ta čas nikakor ne razpolaga.

Počakati bomo morali torej, da se število naših naročnikov še znatno pomnoži, ali pa bi morali z novim letom zvišati naročnino za en peso.

## CERKVENA KRONIKA

Zakrament svetega zakona sta sklenila Gabrijela Birska in Leopold Ličen pred pričama Marijo Ličen in Alojzijem Birska. Naša najboljša voščila!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Amalija Sajn in Jožef Novak pred pričama Ivanom Novak in Ivanom Tomšič. Bilo srečno!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Ivana Ušaj in Ciril Podgornik pred pričama Vido in Alojzijem Podgornik. Vse najboljše!

Zakrament svetega zakona sta sklenila Emilija Podgornik in Anton Klun pred pričama Lauro in Karlom Savec, katerima ravno tako želimo vse dobro.

Zakrament svetega zakona sta sklenila Alojzija Rakušček in Anton Ivančič, pred pričama Rozo Serdine in Ivanom Rakušček. Bilo srečno!

Zakrament svetega krsta je prejela Ema Marija Kocjan, kateri sta botrovala Julija Veselič de Hammer in Ivan Bartol. Vse najboljše!

## APOSTOLSKA DELA

(Nadaljevanje) —

“Bratje in očetje, poslušajte me, zagovarjal se bom zdaj pred vami!” Ko so slišali, da jim govori v hebrejskem narečju, so se še bolj pomirili. In govoril je: “Jaz sem Jud, rojen v Tarzu v Ciliciji, bil sem pa v tem mestu vzgojen, pri nogah Gamalielovih natančno poučen v očetni postavi, vnet za Boga, (202) kakor ste danes vi vsi. Jaz sem ta nauk smrtno preganjal, može in žene vklepal in jih izročal v ječe, kakor mi more spričati tudi veliki duhovnik in vse staresinstvo; od njih sem prejel celo pisma in šel k bratom v Damask, da bi tudi ondi bivajoče privedel zvezane v Jeruzalem in bi bili kaznovani. Ko sem pa bil na poti in se krog poldne bližal Damasku, me je nenadoma obsijala velika svetloba z neba; padel sem na tla in zaslišal glas, ki mi je rekel: “Savel, Savel, kaj me preganjaš?” Odgovoril sem: “Kdo si, Gospod?” In rekel mi je: “Jaz sem Jezus Nazarečan, ki ga ti preganjaš”. Moji spremljevalci so sve-



tlobo sicer videli, glasu pa, ki je z menoj govoril, niso razložili. In rekel sem: "Kaj naj storim, Gospod?" Gospod pa mi je rekel: "Vstani in pojdi v Damask in tam se ti bo vse povedalo, kar ti je treba storiti." Ker pa zaradi sijaja tiste svetlobe nisem videl, so me moji spremljevalci peljali za roko in sem tako prišel v Damask. Neki Ananija pa, pobožen mož, kakor ukazuje postava, in na dobrem glasu pri vseh Judih, ki so tam bivali, je prišel k meni in je pristopil ter rekel: "Brat Savel, spreglej!" In v trenutku sem pogledal vanj. On pa je rekel: "Bog naših očetov si je tebe izvolil, da bi ti spoznal njegovo voljo in videl Pravičnega (203) in slišal glas iz njegovih ust; zakaj pred vsemi ljudmi boš pričal o tem, kar si videl in slišal. In zdaj, kaj se obotavljaš? Vstani in se daj krstiti, kliči njegovo ime in operi svoje grehe!" Ko sem se pa vrnil v Jeruzalem in molil v templju, sem se zamaknil in ga zagledal, ko mi je govoril: "Pohiti in pojdi brž iz Jeruzalema, zakaj tvojega pričevanja o meni ne bodo sprejeli." Rekel sem: "Gospod, sami vedó, da sem jaz zapiral v ječe in pretepal po shodnicah tiste, ki so v té verovali. Ko se je prelivala kri tvojega pričevavca Štefana, tistih, ki so ga pobijali." Pa mi je rekel: "Pojdi, zakaj jaz te bom poslal daleč med pogane."

Do te besede so ga poslušali, nato pa so povzdignili glas in vpili: "Proč s sveta s takim! Ni prav, da živi." Ko pa so vpili in proč metali oblačila in kvišku lučali prah, ((204) ga je poveljnik ukazal peljati v vojašnico in je naročil, naj ga zaslišujejo med bičanjem, da bi zvedel, zakaj so nad njim tako vpili. Ko pa so ga bili nategnili za bičanje, (205) je Pavel rekel zraven stoječemu stotniku: "Ali vam je dovoljeno, brez sodbe bičati rimskega državljana?" Ko je stotnik to slišal, je šel k poveljniku in sporočil: "Kaj misliš storiti? Ta človek je vendar rimski državljan!"

Poveljnik je torej prišel in Pavlu rekel: "Povej mi, ali si ti rimski državljan?" "Dá", je odgovoril. Poveljnik je pristavil: "Jaz sem si z veliko vsoto pridobil to državljanstvo". Pavel pa je odgovoril: "Jaz pa že z rojstvom". Takoj so od njega odstopili, kateri so ga hoteli zasliševati. Pa tudi poveljnik se je zbal, ker je zvedel, da je rimski državljan, in ker ga je bil dal vkleniti.

Hotel je zanesljivo zvedeti, zakaj ga Judje tožijo, zato mu je drugi dan odvezel vezi, ukazal, naj se snidejo veliki duhovniki in ves veliki zbor, in privedel je Pavla ter ga postavil prednje.

Pavel pa je uprl pogled na veliki zbor in rekel: "Bratje, jaz sem živel pred Bogom z dobro vestjo do tega dne —" Veliki du-

hovnik Ananija (206) je ukazal poleg njega stoječim, biti ga po ustih. Tedaj mu je Pavel rekel: "Bog te bo udaril, stena pobeljena! (207) Ti sediš, da bi me sodil po zakonu, pa me boš proti zanu dajal biti?" Navzoči so rekli: "Velikega duhovnika božjega sramotiš?" Pavel je rekel: "Nisem vedel, bratje, da je veliki duhovnik. Zakaj pisano je: (208) "Vodnika svojega ljudstva ne sramoti!"

(202) Latinski rokopisi imajo "vnet za postavo" (Mozesovo, stare za veze), kar dobro pojasnjuje, kako je umeti Pavlovo trditev, da je bil vnet za Boga.

(203) Pravični je Jezus - Mesija (prim. Iz 53, 11; Apd 3, 14; 7, 52; 1 Pet 3, 18).

(204) V znak ogorčenja in zaničevanja.

(205) K stebru, kakor je bila takrat navada.

(206) Ananija, sin Nedeabajev, je bil veliki duhovnik pod Klavdijem in Neronom. Zgodovina poroča o njem, da je bil zelo lakomen.

(207) Stena, ki se postavi iz ilovice in pobeli, je na videz lepa, a se kmalu sesuje (prim. Ezek 13, 10—15). Tako tudi Ananijeva slava ne bo dolgo trajala. Ananija je bil res kmalu, ko se je začela judovska vojna, umorjen.

(208) 2 Moz 22, 28.

(209) Namreč v prikazni, ki jo je imel Pavel pred Damaskom.



## VIGILOVE POVESTICE

so gotovo najboljše, kar premore Južna Amerika v mladinskem slovstvu. Doslej je izšlo 86 povestic, tiskanih na finem papirju in bogato in res umetniško ilustriranih. Stanejo samo po deset centavov, dobite pa jih v vsaki knjigarni.

**Slovenske gospodinje in kuharice!**

Zahtevajte po vseh almacenih slavnoznane izdelke tovarne

"I K A S": gorčico (mostaza), pecilni prašek (polvo para hornear), angleško omako (salsa inglesa), malinovec (jarabe de frambuesa), puding (budin). Če kateri almacenero teh izdelkov nima naj jih zahteva po telefonu od tovarne Kučera y Cía.

U. T. 68, Mataderos 0235

Priporočamo Vam vzgojne zavode mariborskih šolskih sester

SAN LORENZO FCCA, Sta. Fe ROSARIO, Calle Córdoba 1646

SAN ANTONIO DE PADUA Oeste

in zavod zagrebških usmiljenk Dock Sud, Calle M. Estevez 1200

Za natančnejše pogoje se obrnite na omenjene zavode bodisi ustno bodisi pismeno.



Jugoslavija: Zadrúžna gospodarska banka v Ljubljani, Miklošičeva cesta,  
s pripombo: za Duhovno življenje, Buenos Aires.

Brasil: Banco Germánico, Rio de Janeiro, Rua Alfandega 5 — Banco Ger-  
mánico, Sao Paulo, Rua Alvarez Penteado 19 — Banco Germánico, Santos,  
Rua 15 de Noviembre 164 — Banco Holandés, Sao Paulo, Rua da quintanda 9.

Paraguay: Banco Germánico, Calle Peas. Franco esq. Chile.

Chile: Banco Germánico de la A. S., Santiago, Calle Huerfanos 833.

Banco Germánico, Valparaíso, calle Pratt 238.

Francija, Belgija in Luksemburg: Banque Baruch et Cie., Paris, 15 rue  
Lafayette.

Holandsko: Holandsche Bank — Unie N. V., Heerengracht 432, Amsterdam,

Nemško: Deutsch-Südamerikanische Bank A. G., Mohrenstrasse 20, Berlin.

Naročniki iz Severne Amerike nam najenostavneje nakažejo naročnino v  
čeki The Chase National Bank of The City of New-York, ki ima svoje po-  
družnice po vseh večjih severoameriških mestih. Čeki naj se glase na:

Administration of The Spiritual Life, Buenos Aires, Argentina.

## SLOVENSKA KROJAČNICA IN TRGOVINA

z manufakturnim blagom po konkurenčnih cenah.

Priporočá se: Sebastian Mozetič

Buenos Aires

OSORIO 5025 (La Paternal)

## Banque Baruch et Cie.

BANKA JUGOSLOVENSКИH IZSELJENCEV V FRANCIJI,  
BELGIJI, HOLANDIJI IN LUKSEMBURGU

15, RUE LAFAYETTE, 15  
PARIS, FRANCE

Najhitreje in pod najugodnejšimi pogoji pošilja denar v  
domovino. Nakažite nam svote, ki jih želite poslati v domo-  
vino potem čekov, ki se glasijo na francoske franke in so  
plačljivi v Parizu, ali na čke v angleških funtih, plačljive  
v Londonu.

# Banco Germánico

DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. N. Alem 150 - BUENOS AIRES - 25 de Mayo 149-59

## PODRUŽNICE V JUŽNI AMERIKI:

| BUENOS AIRES      | CHILE      | BRASIL     | PARAGUAY        |
|-------------------|------------|------------|-----------------|
| Mercado de Abasto | SANTIAGO   | RIO-SANTOS | C. Pres. Franco |
| Corriente 3223    | VALPARAISO | SAO PAULO  | ASUNCION        |

## HHRANILNICA:

Komu boste zaupali Vaše prihranke?

Banco Germánico Vam nudi popolno varnost in primerne obresti!

## DENARNE POŠILJKE:

Potom katere banke boste poslali denar svojim domačim?

Banco Germánico sprejema vso odgovornost, da bo Vaš nalog najtočneje, najhitreje i najvarneje izvršen.

## VOZNE KARTE:

Kje boste kupili ladijsko vozno karto?

Banco Germánico je predstavница vseh parobrodskih družb in Vam more nuditi bodisi vozovnice bodisi pozivnice pod najugodnejšimi pogoji.

## IZSELJENSKA POŠTA:

Kam naj Vam pošiljajo pošto, če nimate stalnega bivališča?

Banco Germánico raspolaga s posebnim oddelkom za izseljensko pošto, ki Vam jo hrani ali brezplačno pošilja na Vaš najnovejši naslov.

Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.

**SIGURNOST! BRZINA! USLUŽNOST! POVERJENJE!**